

Wat houdt het in als **bestuurders** van verenigingen en stichtingen **over dezelfde kam worden geschoren** als die van de bv en de nv?

tekst *Ellen Timmer, Pellicaan Advocaten nv*

Nieuwe regels voor bestuur en toezicht in aantocht

Naar verwachting zal binnen afzienbare tijd de regelgeving inzake bestuur en toezicht bij verenigingen ingrijpend veranderen als gevolg van voorstellen van de rijksoverheid.

Tijdens een [internetconsultatie](#), die dit voorjaar plaatsvond, werden door het ministerie van Veiligheid en Justitie voorstellen gedaan tot wijziging van de regels inzake bestuur en toezicht bij alle Nederlandse rechtspersonen. Doel van de wijziging is om de regels die nu al gelden voor een aantal soorten rechtspersonen ook te laten gelden voor bestuurders van stichtingen en verenigingen. Een van de neveneffecten van de voorstellen is dat de monistische structuur bij de vereniging onmogelijk wordt gemaakt, waarover ik al eerder voor VM-update schreef.

Geen verschil maken | Voor bestuurders en toezichthouders van verenigingen is van belang dat de voorstellen uit de tweede consultatie naar verwachting voor een groot deel zullen terugkomen in een definitief wetsvoorstel. De reden is dat het verschil in behandeling tussen enerzijds bestuurders van de 'klassieke' commerciële rechtspersonen, zoals enerzijds de besloten vennootschap (bv) en de naamloze vennootschap (nv), en anderzijds de stichting en vereniging, niet meer van deze tijd worden geacht. Dat is een mening die ik deel. Ook voor stichtingen en verenigingen geldt dat het belangrijk is dat bestuur en toezicht professioneel plaatsvindt, rekening houdend met de rol die de rechtspersoon vervult en de belangen die worden behartigd. De belangrijkste veranderingen die verenigingen kunnen verwachten zijn:

Belang vereniging | Bestuurders van verenigingen dienen zich te richten naar het belang van hun vereniging en de daarmee verbonden organisatie. Dit klinkt niet sensationeel en zal voor de praktijk beperkte gevolgen hebben.

Tegenstrijdig belang | Bestuurders en toezichthouders met een tegenstrijdig belang mogen niet deelnemen aan de beraadslagingen en besluitvorming binnen het bestuur, respectievelijk de raad van toezicht, net als nu al geldt voor de bv, nv en de RvC. Dit is een nieuwe regelgeving die impact zal hebben voor verenigingen, zodat is aan te bevelen hier rekening mee te houden.

Raadgevende stem | Toezichthouders hebben een raad-

gevende stem in de algemene vergadering, tenzij de statuten aan de toezichthouder stemrecht toekennen. Een vereniging kan toezichthouders hebben die geen lid zijn van de vereniging en dan statutair geen stemrecht hebben.

Insolventie | Als het statutaire bestuur zich schuldig heeft gemaakt aan onbehoorlijk bestuur en de vereniging failliet gaat, dan leidt dat tot hoofdelijke aansprakelijkheid van alle bestuursleden, tenzij de individuele bestuurder kan bewijzen dat de onbehoorlijke taakvervulling door het bestuur niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden – althans, zo is de regel nu voor de nv en bv.

Anders gezegd, het bestuur is een collectieve verantwoordelijkheid en dat betekent dat bestuurders niet alleen verantwoordelijk zijn voor hun eigen fouten, maar ook voor fouten van medebestuurders, tenzij zij die fouten niet hebben kunnen voorkomen.

Daarbij teken ik aan dat bij beoordeling van de vraag of sprake is van onbehoorlijk bestuur, rekening wordt gehouden met de aard en omvang van de activiteiten van de vereniging. Voorts zal sprake moeten zijn van een flagrante onbehoorlijkheid van de taakvervulling wil van onbehoorlijk bestuur sprake kunnen zijn.

Bestuurlijk gewicht | Uit de voorstellen blijkt dat de statutaire bestuurders en de statutaire toezichthouders van een vereniging een centrale rol spelen binnen de rechtspersoon, met grote verantwoordelijkheden. Die verantwoordelijkheid was er al en wordt alleen maar duidelijker door de voorstellen van de tweede consultatie. Het zijn dus geen ceremoniële functies die 'op afstand' kunnen worden vervuld.

Bestuurders en toezichthouders doen er goed aan om zich stevig te verdiepen in de vraag of zij in staat zijn hun rol goed te vervullen.

